

Et koldt år for solbær

Sortsforsøget med økologiske solbær i Årslev led i år udbyttemæssigt under forårsfrostene i blomstringstiden. Nye, skotske nummersorter viser gode takter til økologi

Sorten Zusha havde i foråret 2017 kraftige svidninger på blomsterklaser og på det nyudviklede grønne løv på grund af nattefrostene sidst i april. Plantevævet døde, og efterfølgende blev det typisk inficeret af gråskimmel.

Der er slut med afprøvning af konventionelle solbærssorter på Institut for Fødevarer, AU, Årslev, og arealet med disse sorter er ryddet. Det skyldes, at solbærarealet i Danmark er reduceret gevaldigt og nu er nede på kun 577 hektar. Som følge af krisen også i den internationale solbærproduktion forventer vi ikke, at der umiddelbart vil ske udvidelser i det danske konventionelle solbærareal. Til gengæld er der stadig gang i de økologiske forsøg med solbærssorter. Når

2017 var et bladlusår, men sortsforsøget i Årslev klarede angrebet uden sprøjtning, fordi svirrefluelarverne hjalp med bekæmpelsen.

vi fortsætter disse forsøg, er det blandt andet fordi, en del af den danske solbærproduktion er omlagt til økologi i håb om, at denne produktion kan oppebære en bedre afregningspris, et passende udbytte og dermed en bedre økonomi.

Nuværende øko-sortsforsøg

I 2010 blev der plantet et økologisk forsøg med 16 solbærssorter med Ben Lomond og Ben Hope som målesorter. Forsøget blev etableret i Mypex dug med drypvanding, fordi vi tidligere havde haft succes med det. Men det viste sig at være en dårlig ide på dette areal. Mus og mosegrise forstyrrede rodvæksten under ukrudtsdugen, og buskene kom aldrig i god vækst. Gnaverne spiste ikke direkte af rødderne, men deres tilstedeværelse generede etableringen af buskene. I foråret 2015 blev dugen fjernet, og vi begyndte at holde arealet fri for ukrudt med mekanisk bekæmpelse. Buskene begyndte hurtigt at vokse, og i 2016 - seks år efter plantning - var der udbytte på buskene. I 2017 var udbytterne igen lave, men i år skyldtes det frost i blomstringsperioden.

Blomstringsfrost og udbytter

I 2017 blomstrede solbærbuskene i forsøget tidligt. Begyndende blomstring var fra 11. april-7. maj, specielt sorterne Zusha og Ben Vane blomstrede tidligt og var dermed mest udsat for frostskafer. Jo senere blomstring, jo større er chancen for lunt vejr og gode bestøvningsforhold under blomstringen.

Nyt sortsforsøg plantet 2016

Et nyt økologisk sortsforsøg med ni sorter blev plantet i 2016. Planteafstand er 3,5 x 0,5 meter. Der er tre gentagelser.

Følgende sorter er plantet:

- Ben Lomond (målesort)
- Ben Hope (målesort)
- Ben Lair
- 9265-6 - skotsk
- 92105-13 - skotsk
- 92127-1 - skotsk
- 9345-37 - skotsk
- 9446-3 - skotsk
- 9998-5 - skotsk

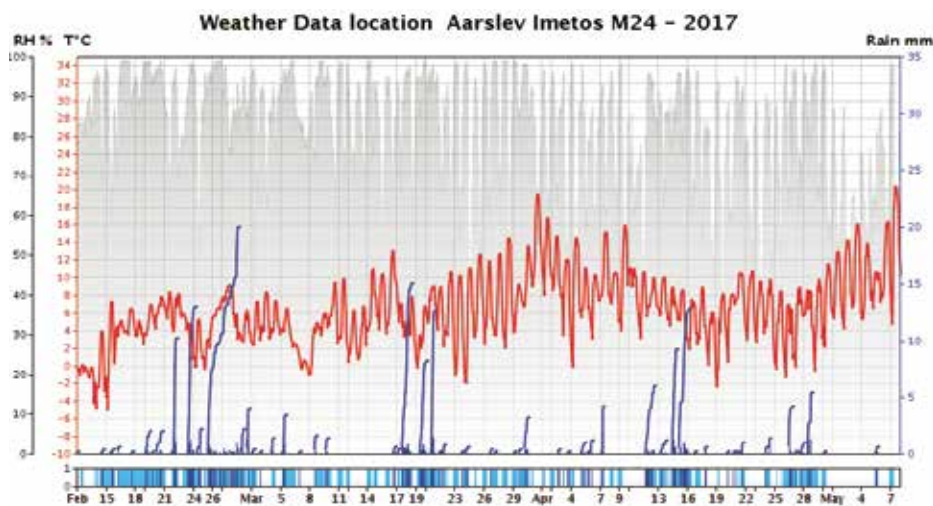
Nummersorter er sorter, der endnu ikke har vist sig fortjent til at blive navngivet.

Den økologiske sortsafprøvning i solbær finansieres af projektet Danbær, som støttes af GUDP og Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribrugtet.

Den 19. april var temperaturen under -2°C. I dagene omkring 25.-29. april var der fire dage med temperaturer under frysepunktet. Sorten Zusha stod i fuld blomst, og mange af de øvrige sorter var i begyndende blomst på dette tidspunkt. Disse kolde dage er årsag til, at udbyttet i solbær generelt har været lavt i år. Det gælder specielt i Zusha, hvor blomsterklaserne blev svitset af frosten, og der var også svidninger på det nyudviklede grønne løv.

Sorter med størst udbytter i 2017 er fire nummersorter fra Skotland, som blomstrede sent: 27. april-7. maj. Disse sorter

Temperatur og nedbør på Institut for Fødevarer, Årslev, fra midt i februar til 7. maj 2017. Bemærk dagene med frost både den 19. april og fire dage sidst i april.

er gået uden om det koldeste vejr, og de har alle givet over fire tons pr. hektar. Det er ikke noget stort udbytte, men det er det bedste, som sorterne i forsøget har kunnet præstere i år.

Nye potentielle sorter

De skotske nummersorter med sen blomstring og de højeste udbytter i 2017 er

spændende, nye, potentielle sorter til dansk økologisk solbær dyrkning. Specielt sorten 9163-5 er interessant. Den blomstrer sent, skal høstes midt i august og har givet forholdsvis pæne udbytter i de fire år, forsøget har kørt. Bærrene af 9163-5 har pænt højt brix og et højt farveindhold ved høst. Sorten er middel modtagelig for bladlus og skivesvamp. ■

Tabel 1. Resultater fra det økologiske sortsforsøg med solbær på Institut for Fødevarer, AU, Årslev.

Sort	Oprindelse	Begynd. blomstring	Høst	Udbytte Tons/ha		Frost ¹	Bladlus ¹	Skivesvamp ¹	Filtrust ¹
				2016	2017				
Ben Lomond	Skotland	20. april	2. august	5,3	1,8	4,8	4,7	6,3	2,7
Ben Alder	Skotland	27. april	10. august	5,2	2,2	3,7	5,3	7,0	2,2
Intercontinental	Sverige	20. april	19. juli	3,3	2,0	5,7	7,7	6,5	1,0
Zusha	Rusland	11. april	19. juli	9,9	1,2	6,7	2,0	6,8	1,0
Ben Hope	Skotland	27. april	10. august	5,5	2,6	3,3	2,3	6,5	2,3
Ben Gairn	Skotland	20. april	19. juli	2,4	1,5	4,3	8,0	3,8	1,0
Ben Klibreck	Skotland	26. april	10. august	5,0	3,0	6,0	6,2	6,0	2,0
Ben Vane	Skotland	20. april	26. juli	6,3	0,7	7,5	4,0	7,5	2,5
Ben Finley	Skotland	20. april	19. juli	2,6	1,5	4,5	5,5	6,5	1,5
9163-5	Skotland	7. maj	15. juli	7,7	4,2	2,8	5,5	6,5	2,3
91198-3	Skotland	27. april	2. august	3,0	4,4	3,2	2,8	5,7	1,0
9443-4	Skotland	1. maj	10. august	2,7	1,7	4,3	6,7	6,5	1,7
9443-6	Skotland	27. april	2. august	4,1	2,0	5,0	3,3	4,8	1,3
94142-1	Skotland	27. april	10. august	3,4	1,9	4,2	3,0	6,8	2,0
9956-2	Skotland	28. april	26. juli	3,1	4,6	4,7	3,0	4,8	1,0
9968R-6	Skotland	3. maj	18. august	2,8	4,2	5,7	7,6	4,3	1,0

1. Karakter fra 1 til 9, hvor 1 = intet og 9 = fuldstændig ødelagt